
La salut del poble es la suprema llei.

Poble que no lluita, es poble mort, y tal lluita deu ser sols pel dret a la vida y a la lliure manifestació.

PREUS DE SUSCRIPCIO

Granollers, un mes. 0'25 ptas.
Fora un trimestre, 1 pta.

Tots els que'ns busquen el benestar a l'altra vida se'n procuran per aquesta.

Deu, al crear al dimonió va equivocar-se ó es que gosi en què mal existeixi; per això la ciencia no lliga a ells.

Administració Redacció
AURORA, 23

Tots els originals encaminats al bé públic, s'inseriran.

SETMANARI SATIRICH VERMELL * Sortirà tots els dissabtes

PAGO PER ADELANTAT * NUMERO SOLT: 5 CÈNTIMS

LA SETMANA

Als del Cine...

Com nostres lectors poden veure, en el present número, evitem en lo posible la campanya massa localisada de que fins ara teniam necessitat, teninthi mes cabuda la correspondencia que desde fora ens enviïn y puguin enviar nostres corresponents y amichs.

No per 'xó abandonarem la bretxa per nosaltres oberta contra tot lo que tinga tendencia caciquil y d'imposició; allí ahont hi veyem una arbitrariedad, allí serem nosaltres per combátrela. Aquesta és y será nostra missió, sens importunarse lo baix rastrerisme de quatre vergonyants que busquen mérits, no defensant cap causa concreta, sols atacar rastrera y cobartment sens tó ni solta y amagant, com tot traïdor, la cara.

¡Pobrèts! No poden passar de sa categoria de gossats falders; quatre mucas, quatre lladruchs y dret a amagarse al cau de sa inercia.

Contavam aquesta setmana poguer donar detalls del resultat de las gestions entauladas per la reivindicació d'uns drets hollats per una forsa bruta. Las gestions encara no han tocat a son fi pero tenim la seguritat de que donarán son satisfactori resultat.

Aquestas son nostras impresions, aixís s'ens ha promés y sols aixó té rahó de ser si's vol que la veritat y la justicia imperin.

Veurem.

LA REDACCIÓ

Mireu que'ls quatre (si hi arriban) *Varios del Cine* no'ns deixan sortir de sorpresa.

Nosaltres que ja tremolabam, semblant-nos ja de lluny sentir sos udols de fera encarnissada contra LA TRONADA y... ens hem bent tallat de mitj a mitj.

D' nosaltres, salvo una petita excepció (y tant petita! figureu-vos en *Carancha* y en *Pinxo*) en tot lo periódich que sembla que contra nosaltres tenia que desferse, res; *se callan como unos muertos*.

¡Y tant morts, que ja entran en estat de putrefacció!

En l'article «A la Revisión» hi han uns cuants datos que *sembla* que'l senyor Jutje en podrà treure algún profit. Cuan menos per pur companyerisme *sembla* que estaria molt en l'ógich aclarir ailló del mal terreno en que se suposa a un seu antecessor.

En quant a l'Estrany ¡que's estrany que s'emboliqui un tipo que sap que legalment de la Unió Lliberal ni soci es! La acció que'l fa soci ara d'un oncle de sa muller que a'n ell per res l'heredará. Ab aixó's demostra que sempre cantan els que més pels a la llengua tenen.

A més, sápigam el senyor Estrany (única firma del periódich) que ni'l GRUPO REBELDE ni LA TRONADA tenen res que veure ab en Montañá, que encare que alguna amistad tinguem ab ell, res ens hi lliga, y que aixó de satélits y altres adjectius, que se'ls guardi per ell que ben merecuts els té. ¿H) sent, *concejalet* de nou cunyo y marca? En quant a la cuestió que está als Tribunals, deixem al temps per resóldrela.

Y'n aquell Pinxo que també fa menció de nosaltres y ab tal mala *pata*, dihem:

¿No ets pas el *pinxo de las anells*? Aquell tant lleuger que 's quedabé, quan era recaudador, els quartos de la Societat Auce-llista, y que per trèurel de tal atolladero es feu una suscripció y... també 's quedá els quartos que de la tal cobrà, com també els quartos de la societat de ball que hi havia a can Sala.

Alló de que no vol lladres, ¿que 's per por de la competencia?

Vaja, miserias, miserias y miserias.

Espectacles fi de sigle

¡Y que ho son, no hi ha dubte, els toros! ¡Oh, els toros!

Gran espectacle nacional ahont els faltats d'humanitarisme, els tirans, prostituhits y prostituhidas y altres corruptors de la actual societat hi van a lluhir sas aspiracions satvates; sols per veure com un home's baralla ab una fera y com la fera (toro) destrossa cavalls inútils per defensarse, y a vegadas es destrossan tots plegats, els uns per efecte del alcohol y els altres per sas aspiracions antihumanas. Y encare lo més sobre-sortint de tot es quan veuen un torero ferit ó mort per terra; allavors hi ha gran *jarana*, una banda de música romp una airosa marxa (marxa perque 'l portin al altre barri) y altres aplaudeixen.

¿Qué aplaudeixen?

¡La sang per terra!

¡Ré! Un espectacle nacional com si di-

guessim Montjuich, Alcalá del Valle, Infiesto, Bi'bao, etc., etc.

Y es espectáculo també el que l'altre dia vaig llegir en un diari de la ciutat; vareig trovar lo següent:

«En vista de que el obrero Font nals había organizado varias patrullas de obreros y obreras sin trabajo, lanzándolas por esas calles á pedir limosna al transeunte, el presidente interino de la Diputación provincial, señor Roqué, ha llamado al organizador de esas vergonzosas manifestaciones, participándole que hoy se personaría en el local denominado Tres Clases de Vapor un delegado de la Diputación para repartir bonos á los obreros sin trabajo inscritos en las listas confeccionadas por los respectivos alcaldes de barrio y remitidas al Gobierno civil. A cada periódico se remitirán 25 bonos para que los repartan entre obreros sin trabajo.

¡Caramba de obrero Font-fanals!

¡Eh! si volen dir obrer.

Els hi deu haver pres la mida de obreros sin trabajo, fins á ferlos anar pels carrers de la ciutat á demanar lo que, després de molts anys de gastarse humilment sas forsas y sa suhor, els egoistas els hi han usurpat; pero els hi está molt be, per tontós, humils y deixats.

¡Vaja, moltes gracias, se-se-senyor Fontanals!

Y en acabat no diguis que ro estás be ab la burgesia.

F. G.

Granollers y Agost de 1904.

Riquesa y miseria

Actualment a través un periodo històric que ofereix els contrastes més estranys y dolorosos:

Baix el punt de vista material, la riquesa de la humanitat es immensa. La ciencia, el desenrotll de la mecànica, la facilitat continuament creixent de las comunicacions, acumulant y fent circular no sols lo necessari sino hasta lo superfluo. Las grans ciutats del mon, están plenas en gran escala d'habitacions confortables, además dels sumptuosos palaus, de mobles, vestits, comestibles, en una paraula, de productes de tota mena y no obstant, en aqueixas mateixas ciutats hi ha mols sers humans sense habitació, allí ahont poder descansar després d'una jornada que medía entre nou y tretze horas, sense pa, condemnats inexorablement, per falta d'un burgés que'ls hi llegui sas forsas musculars ó intellectuals, á morir-se de fam en un olvidat recó, ó á realisar un acte de conservació individual, com el robar, calificat de delict.

Desde el punt de vista intelectual y moral succeheix absolutamet lo mateix. La ciencia ha realisat, digan lo que vulgan clericals y reaccionaris, veaderos passos de g gant. S'ha arribat á disciplinar, á dominar totas las forsas naturals conegudas: la llum, la electricitat, el sonido, el calor; á dominar l'aigua y el vapor; á reconstituir la historia del globo des de milers y milers d'anys enrera: la filosofia, actualment basada en la observació, la literatura y las arts han alcansat un desenrotll may somiat per las generacions passadas.

Y no obstant y aixó, del mateix modo que existeixen desventurats privats de pa, existeixen infelissos sense il·lustració. En aquesta humanitat orgullosa de sí mateixa y que's dona tó de civilisada, descubrim per tot arreu la tiranía ó la astucia sembradora del odi.

El marit es proclama duenyo y senyor de sa esposa, el pare propietari dels seus fills, l'Estat burgés propietari dels ciutadans. La major part del immens treball dels pobles está destinat, baix forma d'impostos, á mantenir una burocracia insolent y devoradora, un clero embrutit y embrutidor y un exèrcit sempre disposat á fusellar als descontents que gosin á manifestar sas ideas y á proclamar el dret de viure.

La miseria material y moral de las masas es avuy més escandalosa é intolerable que en las épocas barbres, en las cuales els hi faltava tot.

La humanitat abunda en riquesas y encare abunda més en medis per poder augmentarlas. Existeix una minoria conscient y resolta á tot que no ho ignora ni ho olvida.

Y aquesta mateixa minoria es qui fa las evolucions y revolucions. Ella es qui deu preparar els esperits y las voluntats, no per realisar una transformació de forma, sino de substancia; transformació que expropiant á'n els capitalistes de sas riquesas, las converteixi en propietat comú é indivisa de tots per posar un terme al més odiós dels contrastes: la riquesa de las minorias y la miseria de las masas.

CARLOS MALATO

Per la Llibertat y per la Justicia, el Comité Internacional obrer de Barcelona ha decidit organizar un mitin be siga á Marsella ó á Tànger, ahont, lliures de tota opressió autoritaria, es puga exposar á la fas del mon el desitj de que d'una vegada per sempre acabi tanta iniquitat.

Convencuts de que no 'ls hi deixarán celebrar cap reunió, han dirigit una alocució á totas las entitats proletarias, per lo qual el grupo «Joventut Acrata», de Granollers, s'adhereix á tant humanitari acte, encapsalant una suscripció pera dit mitin.

Els companys de dit grupo desitjan poguer enviar una adhesió per tota la comarca del Vallés, per fer un acte unánim d'humanitarisme.

Per la suscripció y adhesió dirigir-se á Joseph Boltó, administrador de LA TRONADA, Aurora 23, Granollers.

Segons noticias de Vilassar de Dalt, s'está preparant una campanya per arrencar algunas caretas, á fi de que las personas humanitarias sápigam á que atenirse, y el primer á qui se li ha d'arrencar, com á depravat y imbécil que es, es an en Llimó, el qual perteneix á la Cooperativa denominada «La Emancipació».

Que no crech que emancipi may á ningú.

¡Malaguanyat nom per aquesta gent tant farsanta!

¿Oy que no 't convé que s'emancipin els demás, agra llimona?

¡Donchs á la llista fraresca!

Jo no puch entendre de quina manera 's poden treure 'ls microbis ni tampoch els mals de Catalunya ni d'una nació.

Un Enrocat Metje diu que 'ls microbis aquí, que 'ls microbis allá, y torna ab els microbis, y ¡vaja, jo no m'hi posaria á desarrollar la naturalesa!

Senyor Enrocat, ¿que no veu que la una cosa 's contradeya ab l'altra! Primerament diu que s'ha de creure, que per aixó no anem be. ¡Quina desgracia! Donchs are pregunto jo: ¿Qué havem de creure? Jo no puch entendre que una nació que estigui ben sana (tal com deya l'enrocat) era tot un exèrcit prou potent, posat per tota la frontera á fi y efecte de que no puga entrar ni un sol home, y que per degradia n'entri un que estiga ben bo y sá, y que aquet puga enmalaltir tota una nació.

¡Aixís potser sí que haurem de creure! ¿Ab qui?

¿Que potser un home té més forsa que tots els individus d'una nació?

Jo creuria que no, ¡ey! si els individus de tota una nació no 's descuydavan.

Pero vaja, li va més be cridar «¡á votar tothom!», perque aixó de un home, estant ben bo, ben plantat y ben natural, poguer corrompre una quantitat qu etambé es igual en condicions, ¡pleguem!

¿No li sembla que es un gran mal per corrompre 'l cerebro lo d'aquells nens que

s'estaven jugant á cartas en las taulas de recreo é instrucció d'una societat que vol treure 'ls mals de Catalunya?

Y tingui per ben entés, que per treure 'l mal d'un recó y posarlo en un altre es com si no fes res. Es alló dels microbis, ¿sap, senyor metje de La Roca?

Ha arribat á nostras mans el primer número del periódich setmanal de Badalona *El Combate*, quia fa menció de LA TRONADA, sentint, diu, la detenció de nostres companys y protestant, de pas, de *los injustos ataques* que dirigim an en Barangé, á quien es incapaz de esgrimir armas de mala ley.

¿Qué 'ls hi sembla?

Si l'autor del tal es un de sa familia, com aquell, pot passar, acollent-lo que no ho remeni massa, que pot sortirne perjudicat l'interessat; are, si sols es un conegut particular, devem dirli que nosaltres el coneixem més que ell, y molt més perteneixent al número de sas víctimas.

No volem pas retreureli lo que en plena taula de café digué un buró, sobres una marca falsa d'administració de consums... per no pagar, y perque esperem dirli un altre día; lo que sí ha de sapiguer l'autor del solt de marras que en Barangé, essent alcalde de Granollers, fou el que presidí la reunió en que 's formá la célebre Junta del Mausser, trepitjant els drets, la rahó, els reglaments y fins la dignitat d'homes que be la discutirían en la seva reunió, presidida per ell, garantizada per la forsa dels empleats del municipi y de la Guardia civil, trepitjant també uns Reglaments que ostentan per sa garantia el sello y firma del Govern civil de la provincia.

Si el senyor Barangé 's creya que sols havia d'imperar el seu capritxo á costa dels drets d'altri s'equivocá, y á aixó 's motivá la campanya que, encare que no directament, ha sigut la causa de la arbitraria detenció y procés de nostres benivolguts companys. No creyem que 'l senyor Fiscal se dignés llegir nostra humil publicació per denunciarla; á més, de sobras ens consta quins foren els de la iniciativa.

Més net, senyor d'*El Combate*; cregui que las cosas de casa las sabem més, de sobras, que vosté essentne foraster, y per defensar á un home ó lo que sigui, s'ha de coneixe més á fondo; are devem dirli que si pertany á sa familia li dispensem.

Un frare (no aquell) acudí al Govern civil sollicitant que se li pagués el viatge per anar fins á Roma, dels fondos de la Higiene.

Es clar, ¡uns quartos tant afanyats! Nostres lectors ja deuben sapiguer que 'ls fondos de la Higiene son la major part lo que rendan las casas de vici y prostitució.

¡Al menos el tal frare (no Fra Joan) es personés ell mateix á cobrarho directament!

Jo, sense ser governador ni *ocho cuartos*, tractantse de frares els hi pagaría el viatge á tots.

Pero á Mallorca y á pata.

—¿Hasta al nostre?

—Hasta, hasta.

El *Cima nas-trófogo* ens acaba de fer un descubriment que 'ns pot donar algún resultat, com molta llum en algún assumpto judicial.

Ens diu que encare que 'l senyor Jutje de quan aquella causa licorista, tingués amistats ab *cocottes* d'á quatre mil pesetas, pagadas per un altre fabricant licorista, no tenían d'impedir que 's fes justicia, etc., etc., etc.

¡Caracoles! ¿Voleu dir, senyor *Varios antropófagos*, vull dir *Cima-nas-trótagos*, que aquell senyor Jutje 's feya ab donas de mon y de quatre mil pelas?

¿Voleu dir que hi havia un fabricant dels interessats que 's desfeya de las tals mils pelas per tractar d'impedir que «se hiciera justicia y hubiese esclarecido la verdad en semejante causa», etc., etc., etc.

No creyem ni podem creure tals cosas d'un Jutje, ab la condició de que encare que ho creguessim no ho diriam, perque de dirho *nosaltres*, á horas d'are ja fariam companyia als Torruella y *Clar-i-net*.

Lo que creyem son una historia y uns datos que tenim de Santa Coloma de Farnés, que 'ns callem perque creyem que es el millor partit que 's deu pendre.

Animo, senyors *antropófagos*, tornemhi, cinematógrafos, á veure si ab vostra llanterna enlluherneu á quatre estúpits badochs.

Que de res més serviu.

Nostre company *Clar-i-net* que 's desi, quan surti de son *andrés*, per parlarnos de la religió y sos misteris, que per descatalogar ens han sortit uns quants cap-pelats que ho *pelan* que es un *contento*.

¡Quina manera de desllanegar! Aneu reparant:

A Robledo (Madrid) un xicot va apedregar á un gos, y sortí l'altre, vull dir el salva-ánimas, y á puntadas de peu y nyanyos el deixa desfet com un bolado, y treyent sang per la boca, els *altres*, els guardia-civils, me 'l pelan.

¡El cos ray, l'ánima se salvi!

A Lucerna de Castellón, dos *microbis negres* de la especie *cap-pelarum clericolorum*, se disputaren las galanterías d'una *femme* á tiros de revólver y á punyaladas, ingressant l'un al hospital y l'altre á la garjola.

Si aquests *microbis negres* haguessin passat, avants de son estat *cap-pelarum*, pel *sanatorium*, no haurían acabat d'aquesta manera.

Hi ha qui li estaria millor que una sotana una camisa de forsa.

Y una gabia.

¡Alto, assaltadors de convents! ¿Que no ho sabeu que las figas de las monjas no son per nosaltres, que sols son per ellas y per qui ellas convidin?

Son y deuben ésser reservadas. ¡Vaya! Y si no, que ho digui aquell subjecte de Málaga, que assaltá las tapias d'un convent y sortí el vigilant quan menos s'ho pensava.

Lo que demostrá, ésser molt llaminer per la tal fruita. Aixó de donar fins á disset punyaladas al vigilant ho demostra prou.

Jo, per totas las figas dels frares y de las monjas plegadas no 'n daría ni una de punyalada.

Bastaría la por d'enfitarme.

A Portugal ha sortit una moda nova.

Prohibidas las ordres relligiosas contemplativas pel govern, els clericals envían las *colometas místicas* á Roma á professar y regressant després, burlan aixís las lleys.

Sembla alló de «el dimoni es la *mujer*».

Aixó es estimar al mestre. Provehir be els *harems* místichs y... després cuidals ab esmero.

Y á jugar á escarbat bum-bum.

D'un burgés, soldat ó frare,
d'un ministre ó capellá,
si un favor necessités
no sabría á quin triá.

El regiment de beatas
fixeuse de que es compost:
cuatre tipos murmuraires
de tot quant passa pel mon.

—

Las disfressas de tot l'any
serveixen, segons se ven,
per cultivar la ignorancia
y atropellà al poble arreu.

Quan vegis un cap-pelat
fuique com de mala pesta,
sempre vant darrera'l nap
tot y portarlo á la testa.

D'un hom que tingui *carrera*
en treuràs datos concrets,
pro no 't fhis d'un que siga
Carrera de noms y fets.

Anava á abressá una dona
creyentme que era viudeta
y un mossén me 'n resultà,
ex-rector de La Bordeta.

Als frares porteulos peix
y us ho agrahiràn de cor,
pro aquet Frare putiner
més s'estima l'entrar porch (de matuta).

A una nena casadora
vaig demanarli la ma,
y em digué: dona més ser
majordona á un capellà.

Cantars bilingües

*Si Dios nos da mucha prole
no tengas miedo, chiquilla,
que ja 'ns protegirá 'l Frare
y Sant Roch farà de dida.*

*No te fies de los hombres,
mira que te engañarán,
y molt menos d'aquells Varios
que sols saben de lladrá.*

JOSEPH BOLTÓ

Nostre company Garreta y particular
amic Cuquet ens han portat un bonich
treball que creyem donarà molta resson-
ancia. Per estar adelantats los treballs
de confecció del present numero, el guar-
dem per Festa Major. A veure si á algú se
li indigestan los postres.

Podría succehir.

REMITIT

Sr. Director de LA TRONADA.

Presento.

Muy señor mío: Suplico se sirva publi-
car en el semanario de su digna dirección
el presente remitido, á lo cual le participo
que el mismo remitido lo expougo en *La
Razón* y en ese *Cinematógrafo*; anticipán-
dole las más expresivas gracias su atento
S. S. q. b. s. m.

Esteban Aubanell

Uno que anda solo por sus propias piernas

En contestación al remitido del señor
Antonio Estrany, insertado en el *Cinema-
tógrafo*, núm. 2, del 21 del presente, dán-
dome por aludido en sus acostumbradas
alharacas y no gustándome la crítica desde
las columnas de los periódicos ni en escri-
tos de ninguna especie, porque mi cos-
tumbre es cara á cara, le invito á presen-
cia del pueblo para deshacerle todo aque-
llo que V. dice de tan justiciero, y si acep-
ta, como así lo espero, tendré la más gran-
de satisfacción que haya tenido en mi vida.
Así es como las cosas se hacen, cara á
cara y á presencia del pueblo, y entonces
que juzgue.

En espera de su contestación primera y
última.

Granollers, 25 de Agosto de 1904.

ESTEBAN AUBANELL

Premiá de Mar, 22 Agost, 1904.

Apreciat y benvolgut dimoni gros: Des-
prés dels abusos, secuestros, ultratjes y
detencions que haveu atravessat per culpa
dels que 's prestan á ser *Mementos*, *Cas-
tells*, etc., etc., m'entero de que us varen
pendre l'original que havíam enviat.
Donchs penseu que la campanya que vo-
lem fer per aquí la marina es de gran re-
sultat, per veure si algú'n día encaminem
la teoria á la práctica. ¿Eh?

Sabrás que aquí á Premiá de Mar, per
honra y gracia del caciquisme, ens han
enviat un cert subjecte que per las sevas
hassanyas y bestialitats comesas per anys
enrera, s'havía fet repugnant pel seu mal
procedir de bestia, que no de un sér
humá; y que molt be tingui en compte
que, segons em participan, estém á la
mira de tots quants passos tassi per si al-
gú'n día el cullim al vol.

Donchs ja ho saben, companys ensofrats
de LA TRONADA, aquí també en tenim dels
que explotan.

Y pera 'ls de Premiá, ¡ojol!

Una estreta als companys engarjolats y
com teu ab nosaltres. Salut.

UN TRONAT

CORRESPONDENCIA

Can Coloni.—J. C.—Rebut pessetá per
LA TRONADA y també un+ pels engarjolats.
¿Com ho t'niu, amb el company Peret, de
la organizació? Digueuho aviat, que pre-
parem un mitin sociològich. ¿Ens podem
posar de comú acort? ¡Apreteu! y memo-
rias dels engarjolats.

Vilassar de Dalt.—Rebut 2 pessetas y
pagat fins al 19.—P. B.—Vas be. ¿Qué 't
sembla? Si acás dati, que *asi se hace, em-
pujar*. ¡Ej! en bé del progrés.

Premiá de Mar.—*Trondaire*.—Vinga so-
roll, que per aquí la Marina hi teniu
molts dormilegas.

Can Martí (Clot).—Rebut la teva, que ja
contestarem; passarás per la *Imprempta
Comunal*, Roca, 14, Barcelona, que hi
trovarás 25 números.

A TOTS ELS TRONATS, SALUT

Per la Administració,

JOSEPH BOLTÓ

PUNTS DE VENDA

Si algú desitja saber
ahont pot trovar

LA TRONADA

á la Administració:

Aurora, 23, la trobarà

IMPRESA COMUNAL, ROCA, 14. BARCELONA